

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2024/070 van 14 juni 2024

INLEIDENDE SAMENVATTING

De uitbetalingsactor ging over tot terugvordering van de schooltoeslag omdat niet voldaan werd aan de pedagogische voorwaarden tot toekenning;

Verzoekster gaat niet akkoord met de terugvordering van de schooltoeslag. Haar zoon werd tijdens het schooljaar in februari uitgeschreven. Verzoekster stelt dat zij niet op de hoogte zou zijn geweest van het feit dat thuisonderwijs geen recht kan geven op een schooltoeslag.

De Geschillencommissie stelt vast dat het thuisonderwijs verstrekt na de uitschrijving in de school, geen aanleiding kan geven tot het uitkeren van de schooltoeslag. Dit is gebaseerd op het feit dat er volgens het Groeipakketdecreet een inschrijving in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling vereist is.

De Geschillencommissie stelt vast dat de moeder wel door de uitbetalingsactor via een infoblad bij de toekenningsbeslissing werd geïnformeerd over de pedagogische voorwaarden, in het bijzonder dat het kind of de jongere in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling dient te zijn ingeschreven op de laatste schooldag van het desbetreffende schooljaar.

Na beraadslaging oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering ongegrond is, in die zin de uitbetalingsactor terecht is overgegaan tot terugvordering van de schooltoeslag.

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2024/070

14 juni 2024

REPERTORIUMNR. GC/24/A0091

INZAKE :, wonende te

- Verzoekster -

TEGEN :

..... uitbetalingsactor, met maatschappelijke zetel te

.....;

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat door verzoekster bij de Geschillencommissie Groeipakket¹ werd ingediend per e-mail d.d. 13 februari 2024 gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 10 januari 2024;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 14 maart 2024 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 14 juni 2024 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster noch verwerende partij op de zitting van 14 juni 2024 zijn verschenen of zich hebben laten vertegenwoordigen;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verwerende partij betaalde met ingang van 1 januari 2019 het Groeipakket voor
(°) aan verzoekster.

Tot en met het schooljaar 2022-2023 werd er eveneens een schooltoeslag voor
toegekend.

Tijdens het schooljaar 2022-2023 was ingeschreven in het 3^e leerjaar van de 3^e graad Gespecialiseerde dierenverzorging BSO aan het

Op 27 februari 2023 werd hij echter uitgeschreven zonder nadien nog te zijn ingeschreven in een andere onderwijsinstelling, maar hij volgde daarentegen verder thuisonderwijs.

Gezien derhalve op 30 juni 2023 in geen enkele onderwijsinstelling was ingeschreven, is verwerende partij bij beslissing d.d. 10 januari 2024 ten aanzien van verzoekster overgegaan tot terugvordering van de schooltoeslag voor voor het schooljaar 2022-2023 ten bedrage van € 1.173,24, waarbij tevens werd meegedeeld dat de schuld zou worden aangezuiverd via inhoudingen aan 10% op het verder verschuldigd Groeipakket.

Verzoekster gaat hiermee niet akkoord en wijst er op dat zij niet op de hoogte zou zijn geweest van het feit dat thuisonderwijs geen recht kan geven op een schooltoeslag en dat haar inkomsten onder het grensbedrag zouden liggen, zodanig dat inhoudingen aan 10% op verder verschuldigd Groeipakket een grote financiële impact hebben.

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

3. Standpunt van verzoekster:

In het verzoek d.d. 13 februari 2024 heeft verzoekster haar grieven als volgt geformuleerd:

“Ik ontving een brief i.v.m. de selectieve participatietoeslag voor mijn zoon

Betreffende het schooljaar 2022-2023 zou er een bedrag van €1173,24 teveel uitbetaald zijn omdat dan niet meer naar school ging. Hij stapte dan over naar thuisonderwijs.

Ik was niet op de hoogte over het feit dat de toelage niet toegekend mocht worden bij thuisonderwijs, alsook bevindt mijn inkomen zich onder het grensbedrag waardoor dit natuurlijk een groot bedrag is om telkens 10% van het groeipakket te worden ingehouden. Ook omdat ik zelf niet op de hoogte was over het feit dat dit niet telt.

Zou het mogelijk zijn om dit na te kijken zodat we zo snel mogelijk tot een oplossing kunnen komen?”

4. Standpunt verwerende partij:

- **Verwerende partij heeft bij beslissing d.d. 10 januari 2024 aan verzoekster meegedeeld wat volgt:**

“Schooltoeslag is er voor kinderen die onderwijs volgen in een door Vlaanderen erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling en die opgroeien in een gezin met een lager inkomen.

Op 28/09/2022 keerden we je de schooltoeslag voor schooljaar 2022-2023 uit voor De selectieve participatietoeslag wordt steeds provisioneel toegekend volgens artikel 24 van het Groeipakketdecreet.

De selectieve participatietoeslag kan uitbetaald worden voor studenten die een volledig schooljaar de lessen hebben gevolgd en ingeschreven zijn op 30/06/2023.

Sinds 27/02/2023 volgt geen lessen meer in het secundair onderwijs. Hierdoor werd de selectieve participatietoeslag voor over schooljaar 2022-2023 ten onrechte toegekend. De betaling ervan is namelijk in strijd met artikels 24, 32, 34 en 36 van het Groeipakketdecreet.

Als je kind na het eerste semester een eindkwalificatie behaalde, behoud je toch het recht op de schooltoeslag. Stuur ons in dat geval een kopie van het behaalde diploma over schooljaar 2022-2023.

Je hebt een bedrag van € 1.173,24 ten onrechte ontvangen (voor de detaillering verwijzen wij naar de herberekeningstabel) voor de periode 01/09/2022 – 30/09/2022.

Ten onrechte verschuldigde toelagen in het kader van het gezinsbeleid, verjaren na een periode van drie jaar. De verjaringstermijn van drie jaar gaat in vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de datum waarop de toelage oorspronkelijk werd uitbetaald (art. 97 Decreet Groeipakket).

Dit betekent dat alle toelagen in het kader van het gezinsbeleid kunnen worden teruggevorderd.

Je ontvangt van ons een Groeipakket, we houden maandelijks 10% in op de betaling van je Groeipakket tot je schuld vereffend is (art. 103, §1, van het Decreet Groeipakket). Reageer je niet op die inhoudingen, dan ga je stilzwijgend akkoord. Elke inhouding stuit dan de verjaring.

Indien je ervoor kiest om de openstaande schuld zelf terug te betalen, dan kan je de betaling overmaken op onze rekening (BIC:), met vermelding van

Je kan bij onze diensten steeds een schriftelijk voorstel met een gegrond reden indienen om een terugbetaling in schijven te bekomen.

Het is eveneens mogelijk om (deels) van de terugvordering af te zien. Let wel, dit is enkel mogelijk als:

- je niet op de hoogte kan zijn van de informatie die de onterechte betaling veroorzaakte;
- of
- jij, je partner of kinderen met recht op een Groeipakket behartenswaardige fysieke of mentale moeilijkheden hebben;
- of
- er externe omstandigheden zijn waardoor de terugvordering van de schuld niet aangewezen is, bv. een zware woningbrand;
- en
- je bestaansmiddelen onder het grensbedrag van 1.831,48 euro liggen.

Wanneer wij dit verzoek van jou ontvangen, zullen wij het onderzoeken conform artikel 13 van het Besluit Vlaamse Regering Rechten en Plichten.

(...).“

- **Bij e-mail d.d. 8 mei 2024 heeft verwerende partij aan de Geschillencommissie haar standpunt weergegeven als volgt:**

“Naar aanleiding van uw brief bezorgen wij u ons administratief dossier en geven wij u de feiten en ons standpunt weer.

De feiten

Wij betalen het Groeipakket uit in een bijslagtrekkendenkerndossier met mevrouw en als begunstigen voor

- rnr

Wij betaalden op 28 september 2022 de selectieve participatietoeslag uit voor ten bedrage van 1173,24 EUR. zet de lessen stop op 27 februari 2023. Via een elektronische flux in december 2024 worden wij op de hoogte gebracht van deze uitschrijving. De selectieve participatietoeslag wordt gevorderd op 10 januari 2024 en mevrouw wordt op de hoogte gebracht van deze vordering met ons schrijven dd 10 januari 2024.

Het is tegen deze beslissing dat betrokkene in beroep gaat.

Gegrontheid

De selectieve participatietoelage werd ten onrechte toegekend omdat het kind de lessen vroegtijdig stopzette. Hij volgt vanaf 28 februari 2023 thuisonderwijs.

Bovendien geeft mevrouw aan dat zij niet op de hoogte was dat thuis onderwijs geen recht op recht op selectieve participatietoelage geeft.

In rechte

Aangezien hier vooral gaat om de pedagogische voorwaarden van de selectieve participatietoelage beperken we ons hiertoe.

De Selectieve participatietoelage

Artikel 24 Groeipakketdecreet.

(...)

Artikel 32 van het Groeipakketdecreet bepaalt :

(...)

Toelichtingsnota 13 van 29 januari 2021 – Vaststelling en betaling van de selectieve participatietoelage vanaf het schooljaar 2020-2021

(...)

..... volgde secundair onderwijs tot 27 februari 2023. Hij zette zijn studies stop en hij volgde thuisonderwijs. Thuisonderwijs geeft geen recht op een selectieve participatietoelage (zie toelichtingsnota 13 punt 2.2)

Hieruit volgt dat hij op 30 juni 2023 geen lessen meer volgde aan een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Bij ontvangst van de Flux onderwijs, werd dan ook de selectieve participatietoelage gevorderd ten bedrage van 1173,24 EUR.

Kon betrokkene weten dat er geen recht op was

Zij ontving op 28 september 2022 een SEPAR 01 brief. (zie administratief stuk 1)

We vorderen het volledige bedrag van de schooltoelage terug als

- je kind 2 opeenvolgende schooljaren onvoldoende aanwezig was;
- je kind op de laatste schooldag niet meer ingeschreven was. Als je kind in de loop van het schooljaar de eindkwalificatie behaalde, behoud je toch het recht op de schooltoelage. Contacteer ons in dat geval.

• Type onderwijs

Je kind gaat naar kleuter-, lager of secundair onderwijs dat erkend is door de Vlaamse Gemeenschap.

Bovendien moet je kind voldoende aanwezig zijn op school en ingeschreven zijn tot de laatste dag van het schooljaar. De voorwaarden verschillen per type onderwijs.

De volledige uitleg vind je op www.parentia.be (Rubriek: Groeipakket)

Het Ministerie van Onderwijs bezorgt ons deze gegevens.

In deze brief stond voldoende informatie waardoor zij kon wenen dat zij de volledige selectieve participatietoeslag moest terugbetalen.

Kwijtschelding van de schuld.

1. De behartenswaardigheid

De procedure rond de behartenswaardigheid staat vermeld in de Mededeling van het VUTG A/40 van 8 december 2022: behartenswaardigheid.

Het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in artikel 103§2 dat de uitbetalingsactor kan afzien van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van gezinsbeleid.

Het BVR rechten en Plichten van 13 juli 2018 bepaalt in artikel 13 dat de schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigde bedrag is meegedeeld een verzoek kan indienen bij de bevoegde uitbetalingsactor. Dit verzoek kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar te goeder trouw is en zich in een onzekere financiële situatie bevindt.

De Vlaamse regering keurde op 11 februari 2022 de wijziging van artikel 13 BVR Rechten en Plichten goed die betrekking heeft op de mogelijkheid om af te zien van de terugvordering van de onverschuldigde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Met deze wijziging wordt het begrip 'te goeder trouw' voortaan als volgt gedefinieerd: 'zich in een behartenswaardige positie bevinden'.

De wijziging van de definitie van het begrip heeft tot doelstelling om alsnog een afstand van de terugvordering te kunnen verlenen in schrijnende situaties die voorheen niet voorzien waren in de definitie 'te goeder trouw' en zo tot maatschappelijk ongewenste situaties leidde.

Het verzoek tot afstand van terugvordering vanwege de begunstigde kan enkel positief worden beantwoord indien het verzoek voldoet aan twee cumulatieve voorwaarden.

- 1° de goede trouw: de begunstigde moet zich in een behartenswaardige positie bevinden.*
- 2° de financiële voorwaarden: het gezin beschikt over geringe bestaansmiddelen binnen de grenzen bepaald in artikel 13 BVR rechten en Plichten*

De behartenswaardigheid kan worden onderzocht in drie categorieën:

- *Categorie 1:*
Handelingen van natuurlijke personen zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijke gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aanzien.

- *Categorie 2:*
De personen die deel uitmaken van het feitelijk gezin, het rechthebbende of rechtgevende kind, bevinden zich in een behartenswaardige (fysieke en/of mentale) gezondheidstoestand.

- *Categorie 3:*
Externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigde betaalde toeslagen disproportionele leedverzwaring toebrengt aan de begunstigde.

Het behartenswaardigheidsplatform beoordeelt, samen met de betrokken uitbetalingsactor of er voldoende feitelijke elementen in het dossier zijn om betrokken persoon/personen in te delen in één van de drie categorieën.

Haar zoon geniet vanaf 01/07/2021 een zorgtoeslag, hierdoor kunnen we haar in categorie 2 plaatsen.

Indien er voldaan wordt aan de financiële voorwaarde, dan kan de schuld geheel of gedeeltelijk worden kwijtscholden. Mevrouw moet hiervoor een aanvraag tot kwijtschelding bij ons indienen.

Conclusie

De selectieve participatietoeslag werd terecht teruggevorderd van betrokkene. Zij werd voldoende geïnformeerd over het recht van de selectieve participatietoeslag. Na een aanvraag tot kwijtschelding van de schuld, kan de verzaking onderzocht worden.

Administratief dossier

1. *Brief van 28 september 2022"*

5. Beoordeling:

5.1. Schooltoeslag

5.1.1. Situering

De selectieve participatietoeslag, ook schooltoeslag genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoeslag dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet de toekenningsvoorwaarden voor de schooltoeslag:

“Een jaarlijkse selectieve participatietoeslag leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 Groeipakketdecreet bepaalt verder de referentiedatum om het recht op de schooltoeslag te onderzoeken vanaf het schooljaar 2020-2021:

“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8 te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

Het Groeipakketdecreet voorziet in een schooltoeslag voor de leerling die ofwel kleuteronderwijs, lager onderwijs, dan wel secundair onderwijs volgt.

In casu blijkt de betwisting tussen de partijen betrekking te hebben op de schooltoeslag die wordt teruggevorderd, omdat tijdens het schooljaar 2022-2023 slechts tot 27 februari 2023 was ingeschreven in een onderwijsinstelling en nadien thuisonderwijs volgde. Aangezien de betwisting tussen de partijen zich derhalve toespitst op de pedagogische voorwaarden, wordt

daarom hierna enkel ingegaan op de pedagogische voorwaarden (art. 24, 1^e lid, 2° Groeipakketdecreet).

5.1.2. Pedagogische voorwaarden: relevante decretale bepalingen

In het Groeipakketdecreet wordt inzake de pedagogische voorwaarden een onderscheid gemaakt naargelang het kind kleuteronderwijs, lager onderwijs of secundair onderwijs volgt.

Aangezien het verzoek gericht is tegen de terugvorderingsbeslissing betreffende
(°) die schoolgaand was in het secundair onderwijs, worden hierna specifiek de pedagogische voorwaarden voor leerlingen in het secundair onderwijs geciteerd.

De pedagogische voorwaarden waaraan voldaan dient te zijn in het secundair onderwijs, zijn terug te vinden in de artikelen 32-36 van het Groeipakketdecreet.

Artikel 32 Groeipakketdecreet (door de Geschillencommissie toegevoegde arcering):

*“Een selectieve participatietoelage secundair onderwijs kan worden toegekend aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, die is **ingeschreven in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor secundair onderwijs of aan een rechthebbende leerling die de leertijd zoals bedoeld in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap volgt in een door de Vlaamse Regering erkend centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.**”*

Conform de bepalingen van artikel 33 Groeipakketdecreet:

“§1. De selectieve participatietoelage secundair onderwijs is meeneembaar voor rechthebbende leerlingen van het secundair onderwijs die in het buitenland of in een andere gemeenschap secundair onderwijs volgen, op voorwaarde dat er voor de in het buitenland of in een andere gemeenschap gevolgde studierichting of opleiding geen equivalente opleiding bestaat in een onderwijsinstelling of een centrum als vermeld in artikel 32, en op voorwaarde dat de onderwijsinstelling, de studierichting of de opleiding erkend is door de bevoegde overheid in de gemeenschap of het land in kwestie. Onder meeneembaarheid wordt verstaan, het krijgen van een selectieve participatietoelage secundair onderwijs voor een studieprogramma of opleiding, gevolgd in een andere gemeenschap of in het buitenland.

Artikel 34, 35, tweede lid, en 48, §3 en §6, zijn niet van toepassing op rechthebbende leerlingen die in het buitenland secundair onderwijs volgen.

§2. Om te bepalen of er een equivalente opleiding bestaat als vermeld in paragraaf 1, baseert de uitbetalingsactor zich op het bindende advies van NARIC- Vlaanderen, vermeld in artikel 5, 26°, van het decreet van 8 juni 2007.

Artikel 34, § 1 Groeipakketdecreet (door de Geschillencommissie toegevoegde arcering):

*“§1. Aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, wordt **geen selectieve participatietoelage secundair onderwijs** toegekend in een van de volgende gevallen:*

*1° in het schooljaar in kwestie is hij **niet ingeschreven in een onderwijsinstelling of centrum als vermeld in artikel 32;***

2° hij is ongewettigd afwezig geweest;

3° tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen na de datum van uitschrijving uit een instelling voor secundair onderwijs of uit de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32 is hij niet opnieuw ingeschreven in een instelling voor secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32.

In afwijking van het eerste lid, 3°, behoudt de rechthebbende leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs of een centrum zoals bedoeld in artikel 32, zijn toelage, op voorwaarde dat hij in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie behaalde.

- **De memorie van toelichting verstrekt de volgende toelichting bij de voormelde artikelen 32, 34 en 35 Groeipakketdecreet:**

Betreffende artikel 32 Groeipakketdecreet:

*“Dit artikel bepaalt in welke secundaire scholen of welke centra leerlingen zich moeten inschrijven om een selectieve participatietoelage te krijgen. Er kan opnieuw verwezen worden naar de toelichting onder artikel 26.
(...)”*

Betreffende artikel 34 Groeipakketdecreet:

*“Net zoals het belangrijk is om leerlingen in het lager onderwijs van bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen en te houden (cf. artikel 30), geldt dit des te meer voor leerlingen in het secundair onderwijs, met inbegrip van leerlingen in het stelsel leren en werken.
Ten eerste dient de leerling uiteraard ingeschreven te zijn (en te blijven voor het ganse schooljaar).
Ten tweede mag de leerling niet te vaak ongewettigd afwezig zijn geweest. Dit wordt vastgesteld aan de hand van artikel 16, §§ 1, 2° tot en met 3 Decreet Studiefinanciering.
Ten derde moet de leerling die is uitgeschreven uiterlijk vijftien kalenderdagen⁴ na de datum van uitschrijving in het secundair onderwijs opnieuw zijn ingeschreven in het secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32. In afwijking hiervan behoudt de leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is zijn toelage, op voorwaarde dat de leerling in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie reeds behaald had.
Het sanctioneringsmechanisme van het lager onderwijs is bijgevolg ook van toepassing in het secundair onderwijs.
(...)”*

De memorie van toelichting betreffende artikel 30 waarnaar in de voorgaande passages wordt verwezen, bepaalt als volgt:

*“Het is belangrijk om kinderen meteen bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen én hen daar te houden. De selectieve participatietoelage speelt hierin een rol van betekenis, net zoals voorheen de schooltoelage deed, door het recht op de selectieve participatietoelage te koppelen aan enerzijds de schoolinschrijving en anderzijds de voldoende aanwezigheid. De leerling dient telkens aan beide voorwaarden te voldoen.
(...)”.*

Betreffende artikel 35 Groeipakketdecreet:

“Zoals ook in de huidige reglementering van de schooltoelage in het Decreet Studiefinanciering is opgenomen, wordt in het ontwerp van decreet voorzien dat ook niet-leerplichtige leerlingen die een schooljaar moeten overdoen of hebben gedaan, in aanmerking komen voor een selectieve participatietoelage. Het is in het licht van de doelstelling van de selectieve participatietoelage immers wenselijk de toelagen ook toe te kennen aan rechthebbende leerlingen zelfs zonder dat zij een studievoortgang maken, zij het dat dit beperkt wordt tot en met het schooljaar waarin de betrokkenen de leeftijd van 22 jaar bereiken.

Voor leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon secundair onderwijs geldt geen leeftijdsbeperking. De bepalingen inzake voldoende afwezigheid blijven op meerderjarige leerlingen evenzeer van toepassing.(...)”

5.1.3. Administratieve praktijk

- **Elektronische gegevensuitwisseling**

De elektronische gegevensuitwisseling tussen het departement Onderwijs en de uitbetalingsactoren die de uitbetalingsactoren toelaat het recht op de schooltoelage automatisch te onderzoeken zonder een aanvraag van het gezin, is als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:

Artikel 36 Groeipakketdecreet:

“§1. Om het recht op en het bedrag van een selectieve participatietoelage in het secundair onderwijs vast te stellen, meldt het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming aan Kind en Gezin: 1° welke leerlingen in welk structuuronderdeel zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling of een centrum als vermeld in artikel 32;

2° de datum van inschrijving;

3° de datum van eventuele uitschrijving;

4° welke leerlingen ongewettigd afwezig zijn geweest als vermeld in artikel 34, § 2 tot en met § 4.

§2. Kind en Gezin meldt aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming het aantal kinderen dat selectieve participatietoelagen secundair onderwijs ontvangt.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en 2, moeten worden meegedeeld. De Vlaamse Regering bepaalt ook welke instellingen aan Kind en Gezin moeten melden dat een leerling een interne leerling is en de wijze waarop ze dat moeten melden.”

De memorie van toelichting betreffende artikel 36 Groeipakketdecreet verstrekt daarbij de volgende toelichting:

“Dit artikel bepaalt welke gegevens het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming moet meedelen aan Kind en Gezin, teneinde te kunnen nagaan of de leerling aan de decretale pedagogische voorwaarden van de selectieve participatietoelage secundair onderwijs voldoet en op welk bedrag een leerling recht heeft.

De uitbetalingsactoren zullen wat betreft de pedagogische gegevens, en de gegevens betreffende welke leerlingen in het 3de leerjaar van de 3de graad voltijds technisch of beroepssecundair zitten, en welke leerlingen secundair onderwijs en welke leerlingen het stelsel leren en werken volgen enkel rekening houden met de informatie die door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming wordt bezorgd aan Kind en Gezin.

(...)”

- **Administratieve onderrichtingen:**

Uit de Toelichtingsnota nr. 13 d.d. 29 januari 2021² van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling en betaling van de selectieve participatietoelage (schooltoelage) vanaf het schooljaar 2020-2021 blijken de volgende administratieve onderrichtingen voor de uitbetalingsactoren inzake de wijze waarop zij het recht op de schooltoelage dienen vast te stellen aan de hand van de elektronische gegevens van het departement Onderwijs:

*“(…) Om na te gaan of de leerling onderwijs volgt in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde, of gesubsidieerde onderwijsinstelling kunnen de uitbetalingsactoren zich **enkel** baseren op de gegevens van Onderwijs. Als de gegevens uit de flux afkomstig van Onderwijs betwist worden, kan het dossier enkel aangepast worden op basis van verbeterde gegevens meegedeeld door Onderwijs. De uitbetalingsactoren dienen anomalieën dienaangaande te signaleren aan het team Kadaster/fluxen van Kind & Gezin.”*

(…)

“2.3. Secundair Onderwijs en leerlingen van de opleiding verpleegkunde in het hoger beroepsonderwijs (HBO5-verpleegkunde)

De rechthebbende leerling in het secundair onderwijs en HBO5-verpleegkunde moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- *ingeschreven zijn in secundair onderwijs of in HBO5-verpleegkunde;*
- *gerechtigd zijn om secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde te volgen;*
- *leeftijdsvoorwaarde: maximum 22 jaar in het schooljaar; in het schooljaar 2020/2021 is dat maximum 22 jaar voor of op 31 augustus 2021. Uitzondering: er geldt geen leeftijdsgrens voor rechthebbende leerlingen die onderwijs volgen in het buitengewoon secundair onderwijs of die HBO5-verpleegkunde volgen;*
- *voldoende aanwezig zijn in het lopende en voorafgaande schooljaar, d.w.z. minder dan 30, al dan niet gespreide, halve schooldagen ongewettigd afwezig per schooljaar;*
- *bij verandering van school mag er niet meer dan 15 kalenderdagen verschil zijn tussen de uitschrijving in de vroegere school en de herinschrijving in de nieuwe school.*
-

Indien de leerling 2 schooljaren op rij meer dan 29 halve dagen ongewettigd afwezig was op school wordt de schooltoelage voor het 2^e schooljaar ofwel niet-toegekend of teruggevorderd. Echter wanneer de leerling op 30 juni 2021 niet meer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs, maar in de loop van het schooljaar 2020/2021 zijn kwalificatie behaalde, behoudt hij zijn recht op schooltoelage voor het schooljaar 2020/2021.

De term “kwalificatie” op zich heeft een brede betekenis en moet binnen het Groeipakketdecreet naar de geest van de vroegere terminologie “opleiding voltooid” geïnterpreteerd worden bij uitschrijving vóór 30/6

- *In aanmerking te nemen als ‘kwalificatie’ voor behoud schooltoelage:*

² Deze administratieve richtlijn vermeldt nog niet het huidig aantal dagen dat tussen een uit- en inschrijving in het zelfde schooljaar mag zitten, nl. 21 i.p.v. 15 (wijziging doorgevoerd door het Decreet van 1 juli 2022 (BS 29 juli 2022), art. 7, met ingang van 1 september 2021 (art. 24)).

- *diploma over volledig voltooide opleiding (eind-onderwijskwalificatie) => voor onderwijsvormen waar een beroepskwalificatie aan vasthangt, dient zowel de onderwijskwalificatie als de beroepskwalificatie te worden behaald.*
- *eindbewijzen voor onderwijsvormen 1 en 2 van het buitengewoon secundair onderwijs (BuSo):*
 - *“maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving met ondersteuning”*
 - *“maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving met ondersteuning én arbeidsdeelname in een omgeving met ondersteuning”*
- *NIET in aanmerking te nemen:*
 - *deelkwalificaties*
 - *beroepskwalificaties*
 - *kwalificaties behaald bij de Examencommissie*

2.3.1. Gegevensvergaring in de automatische procedure en in de manuele alarmbelprocedure

De inschrijving in het secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde blijkt uit de (maandelijke) dump Inschrijvingen van “Onderwijs”, alsook uit de schoolinschrijvingen_Attest17 tot 25 jaar.

Uit deze dump van Onderwijs zal ook blijken of de leerling bij verandering van school in de loop van het schooljaar tijdig (binnen 15 kalenderdagen) opnieuw ingeschreven is in een andere school. Als de leerling ingeschreven is dient ook te worden aangenomen dat hij gerechtigd is om secundair onderwijs te volgen.

Of de leerling voldoende aanwezig was op school blijkt uit de consultatiestroom “Aanwezigheden” van Onderwijs. Via de dump & consultatiestroom van Onderwijs worden de problematische afwezigheden meegedeeld.

Specifiek voor HBO5-Verpleegkunde

Uitgangspunt voor gegevensvergaring is dat de dump van onderwijs volledig is. Mocht dat niet zo zijn omdat de rechthebbende leerling bijvoorbeeld ouder is dan 25 jaar, dan dient het gezin dat zelf te melden. Aan de hand van de consultatie van de flux “Geef historiek inschrijvingen” kan het inschrijvingsbewijs worden opgevraagd en het dossier dienovereenkomstig aangepast.”

5.1.4. Thuisonderwijs

- Situering

De Geschillencommissie noteert het volgende over (t)huisonderwijs op de website <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/huisonderwijs-wat-en-voor-wie> van de Vlaamse overheid:

“Huisonderwijs voor leerplichtige kinderen

In België is er voor kinderen [van 5 tot 18 jaar leerplicht](#). Dat is geen schoolplicht. De meeste leerplichtige kinderen volgen les in een door de overheid erkende school, maar huisonderwijs is ook mogelijk.

Huisonderwijs kan je op verschillende manieren organiseren:

- **Individueel huisonderwijs**
Je geeft zelf les of je doet een beroep op een privéleraar. Deze vorm wordt soms

ook **thuisonderwijs of onderwijs thuis** genoemd.

- **Collectief huisonderwijs**

- *Je laat je kinderen naar een privéschool gaan. Dat is een school die niet erkend, gefinancierd of gesubsidieerd wordt door de Vlaamse overheid, de Franse of de Duitstalige Gemeenschap.*
- *Of je organiseert met een aantal ouders samen huisonderwijs voor jullie kinderen.*

Als je je kind huisonderwijs laat volgen, dan sta je als ouder zelf in voor de kosten.

Om in orde te zijn met de leerplicht, moet je een verklaring van huisonderwijs indienen. En om een diploma of getuigschrift te behalen, moet je kind examens afleggen bij de Examencommissie basisonderwijs of de Examencommissie secundair onderwijs.”

- **Administratieve onderrichtingen**

Het Agentschap Uitbetaling Groeipakket (VUTG) gaf in de Toelichtingsnota nr. 10 van 15 mei 2019 betreffende de schooltoeslag voor het schooljaar 2019-2020 de volgende administratieve onderrichting betreffende de pedagogische vereiste van een schoolinschrijving:

“Het moet gaan om een school erkend, gesubsidieerd, of gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap. Er kan bijgevolg geen schooltoeslag toegekend worden voor thuisonderwijs, ziekenhuisonderwijs, 2e kans onderwijs (CVO). Privé onderwijs is meestal niet erkend, maar er zijn uitzonderingen: Eureka, De Leerwijzer, Safe, Sint-Ignatiuschool.”

- **GPedia**

Op de documentaire website GPedia www.gpedia.be is te lezen dat thuisonderwijs één van de vormen van onderwijs is die niet in aanmerking komen voor de schooltoeslag bij gebreke aan een inschrijving in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

5.1.5. Beoordeling

Uit de door het Departement Onderwijs aangeleverde gegevens blijkt dat tijdens het kwestieuze schooljaar 2022-2023 op 1 september 2022 was ingeschreven in het 3^e leerjaar van de 3^e graad Gespecialiseerde dierenverzorging BSO aan het, maar op 27 februari 2023 werd uitgeschreven zonder nadien nog te zijn ingeschreven in een andere onderwijsinstelling.

De Geschillencommissie stelt dan ook vast dat op de referentiedatum van 30.6.2023 niet voldaan was aan de pedagogische voorwaarden opdat de schooltoeslag definitief zou verworven zijn.

De voormelde ratio legis om de jongeren op de schoolbanken te houden met de schooltoeslag als financiële incentive, komt tot uitdrukking in strikt bepaalde ijkpunten, namelijk een inschrijving in het begin van het schooljaar, voldoende aanwezigheid, en uiterlijk 21 kalenderdagen na de datum van uitschrijving opnieuw zijn ingeschreven, en ingeschreven zijn tot de laatste dag van het schooljaar.

Het feit dat na de uitschrijving aan het VABI verder thuisonderwijs volgde, doet daar niets aan af vermits thuisonderwijs geen aanleiding kan geven tot het uitkeren van de schooltoeslag. Dit is gebaseerd op het feit dat er volgens het Groeipakketdecreet een inschrijving in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling vereist is.

Verzoekster stelt in haar verzoek d.d. 13 februari 2024 dat zij niet op de hoogte was van het feit dat thuisonderwijs geen aanleiding kan geven tot de toekenning van de schooltoeslag.

De Geschillencommissie meent dienaangaande dat verwerende partij in haar standpunt bij e-mail d.d. 8 mei 2024 gericht aan de Geschillencommissie, terecht opmerkt dat verzoekster afdoende over de pedagogische voorwaarden werd geïnformeerd, in het bijzonder dat het kind of de jongere in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling dient te zijn ingeschreven op de laatste schooldag van het desbetreffende schooljaar.

Bij het infoblad gevoegd bij de toekenningsbeslissing d.d. 28 september 2022 heeft verwerende partij verzoekster immers onder meer meegedeeld wat volgt:

We vorderen het volledige bedrag van de schooltoeslag terug als

- je kind 2 opeenvolgende schooljaren onvoldoende aanwezig was;
- je kind op de laatste schooldag niet meer ingeschreven was. Als je kind in de loop van het schooljaar de eindkwalificatie behaalde, behoud je toch het recht op de schooltoeslag. Contacteer ons in dat geval.

- **Type onderwijs**

Je kind gaat naar kleuter-, lager of secundair onderwijs dat erkend is door de Vlaamse Gemeenschap.

Bovendien moet je kind voldoende aanwezig zijn op school en ingeschreven zijn tot de laatste dag van het schooljaar. De voorwaarden verschillen per type onderwijs.

De volledige uitleg vind je op www.parentia.be (Rubriek: Groeipakket)

Het Ministerie van Onderwijs bezorgt ons deze gegevens.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat verwerende partij bij beslissing d.d. 10 januari 2024 terecht is overgegaan tot terugvordering van de schooltoeslag voor voor het schooljaar 2022-2023 ten bedrage van € 1.173,24.

5.2. Afzien van terugvordering

In voorliggend verzoek d.d. 13 februari 2024 wijst verzoekster er op dat zij een relatief laag inkomen heeft en de inhoudingen aan 10% op verder verschuldigd Groeipakket dan ook een belangrijke financiële impact hebben:

“Ik was niet op de hoogte over het feit dat de toelage niet toegekend mocht worden bij thuisonderwijs, alsook bevindt mijn inkomen zich onder het grensbedrag waardoor dit natuurlijk een groot bedrag is om telkens 10% van het groeipakket te worden ingehouden.”

5.2.1. Toepasselijke wettelijke bepalingen

- **Artikel 103, §2 Groeipakketdecreet**

De bepalingen van artikel 103, § 2 Groeipakketdecreet stellen dat:

“De uitbetalingsactor kan binnen de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, afzien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag:

1° in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen, op voorwaarde dat de schuldenaar te goeder trouw is;

2° als het terug te vorderen bedrag gering is;

3° als blijkt dat de terugvordering onzeker of te duur is in vergelijking met het bedrag dat teruggevorderd moet worden.”

- **Artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden**

Artikel 13 van het BVR Rechten en plichten begunstigden³ (versie toepasselijk vanaf 25 maart 2022) bepaalt in uitvoering van artikel 103, §2 Groeipakketdecreet:

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangstbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

- 1. te goeder trouw zijn;*
- 2. zich in een onzekere financiële situatie bevinden.*

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw, vermeld in het tweede lid, 1°, in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld.

De financiële situatie, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt beoordeeld op basis van de bestaansmiddelen van het gezin.

Als de bestaansmiddelen van de schuldenaar en van een eventuele echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt opgeteld zijn, wordt een forfaitaire vermindering toegekend voor de echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt en voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt. Het bedrag wordt vergeleken met de minimumgrens van 1128 euro en een maximumgrens die gelijk is aan de minimumgrens van 1128 euro vermenigvuldigd met 1,5. Bevindt de schuldenaar zich onder de minimumgrens dan wordt afgezien van terugvordering. Bevindt de schuldenaar zich boven de maximumgrens dan is afzien van de terugvordering niet mogelijk. Tussen die twee grenzen kan gradueel afgezien worden van de

³ Besluit van de Vlaamse Regering d.d. 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, BS 07.09.2018 (hierna BVR Rechten en plichten begunstigden genoemd).

terugvordering van de onverschuldigde betaling. De minister stelt de tussenliggende grenzen vast alsook de graduele terugvordering die op deze basis mogelijk is.

Als bestaansmiddelen, zoals vermeld in het vijfde lid, worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen.

De forfaitaire vermindering uit het zesde lid bedraagt 224 euro en wordt geïndexeerd conform artikel 4, §1, van het Groeipakketdecreet van 2018.

De minister bepaalt op welke wijze de bestaansmiddelen gecontroleerd worden om een onzekere financiële situatie als vermeld in het tweede lid, 2°, vast te stellen.

In het vijfde lid wordt feitelijk gezin gebruikt zoals beschreven in artikel 1, 2°, van het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag.”

- Ministerieel besluit van 13 maart 2019

In het ministerieel besluit van 13 maart 2019⁴ tot uitvoering van voormeld BVR Rechten en plichten begunstigden, worden de nadere regels over het afzien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen bepaald in de artikelen 4 en 5.

Artikel 4 bepaalt:

“Het agentschap berekent, conform de bepalingen in het tweede en derde lid, de tussenliggende grenzen, vermeld in artikel 13, vijfde lid van het besluit van 13 juli 2018 die het mogelijk maken om ten belope van 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80 en 90 procent af te zien van de terugvordering van de onverschuldigde betaling.

Eerst wordt het verschil tussen de maximum- en de minimumgrens, vermeld in artikel 13, vijfde lid, van het besluit van 13 juli 2018, bepaald. Daarna wordt dat verschil gedeeld door negen. Het resultaat van de berekening, vermeld in het tweede lid, wordt bij de minimumgrens opgeteld om tot de grens te komen waarop voor 10% van de terugvordering kan afgezien worden. Vervolgens wordt die grens verhoogd met het resultaat, berekend conform het tweede lid, om tot de grens te komen waarop voor 20% van de terugvordering kan afgezien worden. Het agentschap zet deze werkwijze verder tot alle grenzen vermeld in het eerste lid zijn berekend.”

Artikel 5 bepaalt:

“Als de uitbetalingsactor bij ontvangst van een verzoek om van de terugvordering af te zien, een ontvangstbewijs naar de begunstigde stuurt conform artikel 13, eerste lid, van het besluit van 13 juli 2018, voegt hij daarbij een formulier waarop de schuldenaar zijn gezinsinkomen kan aangeven en waarbij hij de nodige bewijsstukken kan voegen.

⁴ Ministerieel besluit d.d. 13 maart 2019 tot uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen, BS 07.06.2019.

Op basis van de gegevens op het formulier, vermeld in het eerste lid, beslist de uitbetalingsactor conform artikel 13, vijfde lid, van het voormelde besluit, of hij volledig of gedeeltelijk van de schuld afziet.

Als de bestaansmiddelen die de schuldenaar in het formulier opgeeft, minder bedragen dan de maximumgrens; vermeld in artikel 13, vijfde lid, van het voormelde besluit, worden de bestaansmiddelen van de schuldenaar gecontroleerd door een gezinsinspecteur tijdens een huisbezoek. Die kan dan het duurzame karakter van de onzekere financiële situatie, vermeld in artikel 13, tweede lid, 2°, van het voormelde besluit, vaststellen.

Als de bestaansmiddelen daarentegen de maximumgrens, vermeld in artikel 13, vijfde lid van het voormelde besluit overschrijden, is er geen huisbezoek nodig om de bestaansmiddelen te controleren.

Het agentschap kan praktische en technische richtlijnen uitwerken voor de huisbezoeken waarbij de bestaansmiddelen gecontroleerd worden.”

Intussen⁵ werd er een nieuwe invulling gegeven aan de begripsinvulling van de voorwaarde dat de schuldenaar ‘te goeder trouw’ dient te zijn om af te kunnen zien van de terugvordering van de schuld. Met name werd een artikel 3/1 toegevoegd in voormeld MB waarbij de vaststelling van de goede trouw wordt gedaan op basis van drie categorieën van behartenswaardigheid:

“§1. De goede trouw, vermeld in artikel 13, tweede lid, 1°, van het besluit van 13 juli 2018, wordt vastgesteld door de uitbetalingsactor.

Als het onverschuldigd betaalde bedrag hoger dan 1.000 euro is, legt de uitbetalingsactor de vraag tot vaststelling van de goede trouw voor aan het agentschap voor bindend advies. Het agentschap richt daarvoor een commissie op.

De procedure voor de vaststelling van de goede trouw wordt bepaald door het agentschap.

§2. De vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 1, wordt gedaan op basis van een van de volgende categorieën van behartenswaardigheid:

1° handelingen van natuurlijke personen of rechtspersonen, zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijk gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aangezien;

2° de personen die deel uitmaken van het feitelijk gezin, het rechthebbend of rechtgevend kind, bevinden zich in een behartenswaardige gezondheidstoestand;

3° externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigd betaalde toelagen disproportionele leedverzwaring toebrenkt aan de begunstigde.

In het eerste lid wordt verstaan onder feitelijk gezin: het feitelijk gezin, vermeld in artikel 2 en 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels

⁵ Namelijk bij ministerieel besluit van 4 november 2022 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 maart 2019 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigten in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen, wat betreft de vaststelling van de goede trouw (BS 13.12.2022).

voor het toekennen van een sociale toeslag en artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling.

§3. Het agentschap stelt jaarlijks het inhoudelijke verslag op over de vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 2, dat minstens rapporteert over het aantal gevallen en het overeenstemmende budget en brengt dat ter kennis van zijn raad van bestuur en van de bevoegde minister.”

5.2.2. Administratieve onderrichtingen

Er dient te worden verwezen naar de administratieve onderrichtingen van de **Mededeling A/40 van 8 december 2022 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket** waarin wordt gesteld wat volgt:

“1. Context

Het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in artikel 103 §2 dat de uitbetalingsactor kan afzien van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van gezinsbeleid.

Het BVR Rechten en Plichten van 13 juli 2018 bepaalt in [artikel 13](#) dat de schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd bedrag is meegedeeld een verzoek kan indienen bij de bevoegde uitbetalingsactor. Dit verzoek kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar te goeder trouw is en zich in een onzekere financiële situatie bevindt.

De Vlaamse regering keurde op 11 februari 2022 de wijziging van artikel 13 BVR Rechten en Plichten goed die betrekking heeft op de mogelijkheid om af te zien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Met deze wijziging wordt het begrip “goeder trouw” voortaan gedefinieerd als volgt: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De wijziging van de definitie van het begrip heeft tot doelstelling om afstand van terugvordering te kunnen verlenen in schrijnende situaties die voorheen niet voorzien waren in de definitie goede trouw “wist of kon redelijkerwijze weten” en zo tot maatschappelijk ongewenste situaties leidde. De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld. Dit resulteerde in het MB van 4 november 2022 (cfr. [infra 5. Regelgeving](#)).

2. Voorwaarden en criteria

2.1. Algemeen

Conform artikel 14 van het BVR Rechten en Plichten kan de uitbetalingsactor op eigen initiatief afzien van de terugvordering wanneer het onverschuldigd bedrag minder bedraagt dan 50 euro en niet kan ingehouden worden via later verschuldigde toelagen.

Daarnaast bepaalt artikel 15 van datzelfde BVR dat wanneer de schuldvordering gedwongen moet worden ingevorderd via de Vlabel-procedure en het terug te vorderen bedrag kleiner is dan 200 euro, ambtshalve wordt afgezien van de terugvordering.

Wanneer er echter fraude wordt vastgesteld, is het in geen enkele situatie mogelijk om af te zien van de terugvordering. Dit kan noch op eigen initiatief, noch op vraag van de begunstigde, cfr. Artikel 16 BVR Rechten en Plichten.

In alle andere situaties ligt het initiatief bij de begunstigde(n). Als een begunstigde wenst dat de uitbetalingsactor afziet van een terugvordering, dan moet(en) de begunstigde(n) hiervoor een verzoek richten aan de uitbetalingsactor. Uiteraard geldt ook hier de informatieverplichting van de

uitbetalingsactor t.o.v. de begunstigde(n) en moet(en) de begunstigde(n) geïnformeerd worden over de mogelijkheid van een verzoek tot afstand van de terugvordering.

(...)

2.2. Voorwaarden

Het verzoek tot afstand van terugvordering vanwege de begunstigde(n) kan enkel positief worden beantwoord indien het verzoek voldoet aan twee cumulatieve voorwaarden. In dat geval kan de schuldvordering geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden.

Deze twee cumulatieve voorwaarden zijn:

1. **de goede trouw⁶** : de begunstigde(n) moet(en) zich in een behartenswaardige positie bevinden.
2. **de financiële voorwaarde**: het gezin beschikt over geringe bestaansmiddelen binnen de grenzen bepaald in artikel 13 BVR Rechten en Plichten.

De financiële situatie van begunstigde(n) kan door een solvabiliteitscontrole aangevraagd bij het team sociale begeleiding en toezicht onderzocht worden:

- Bestaansmiddelen bedragen maximum 1.795,57 euro: een afzien van terugvordering is mogelijk.
- Bestaansmiddelen zijn lager of gelijk aan 1.197,04 euro: er kan voor 100% worden afgezien van terugvordering.

Let op: de financiële voorwaarde, via een solvabiliteitscontrole aangevraagd bij het team sociale begeleiding en toezicht, wordt slechts onderzocht indien voldaan is aan de eerste voorwaarde van de behartenswaardigheid. Ingeval de uitbetalingsactor evenwel reeds beschikt over bewijsstukken en informatie waaruit vrijwel onmiddellijk kan geconcludeerd worden dat de aanvrager(s) niet voldoe(t)(n) aan de financiële voorwaarde, kan de uitbetalingsactor reeds een beslissing nemen m.b.t. behartenswaardigheid op basis van het financiële criterium en dient de eerste voorwaarde van de goede trouw niet meer onderzocht worden. De uitbetalingsactor brengt het dossier in elk geval wel nog voor op het behartenswaardigheidsplatform wanneer de schuld meer dan 1.000 euro bedraagt. Bedraagt de aanvraag een schuld 1.000 euro of minder, dan kan de uitbetalingsactor onmiddellijk een beslissing nemen op beide punten.

Elke beoordeling blijft een individuele beoordeling op basis van de aangeleverde bewijsstukken en informatie. De informatie wordt in de mate van het mogelijke gecheckt door de gezinsinspecteur.

De uitbetalingsactor stelt – in het kader van goed dossierbeheer – de behartenswaardigheid vast. De uitbetalingsactor oordeelt hierover op basis van alle aangebrachte en aanwezige elementen in het dossier.

(...)

2.3. Categorieën van behartenswaardigheid

De behartenswaardigheid kan maar onderzocht en aanvaard worden binnen drie categorieën.

⁶ De oorspronkelijke definitie van 'de goede trouw' is het niet weten of het redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen heeft ontvangen, wat uitgehold wordt door de mededelingsplicht.

2.3.1. Categorie 1: handelingen van natuurlijke personen of rechtspersonen, zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijke gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aangezien

In deze eerste categorie liggen externe actoren aan de basis van het onverschuldigd betalen van de toelagen. De begunstigde(n) of leden van het feitelijk gezin van de begunstigde(n) mogen hiervan niet de oorzaak zijn.

In volgende situaties zou bijvoorbeeld tot behartenswaardigheid kunnen geoordeeld worden:

- *De begunstigten hebben onderling een ernstige verstoorde relatie en vormen twee aparte feitelijke gezinnen, waarbij bijvoorbeeld de schooltoeslag dient te worden teruggevorderd bij de begunstigde omdat de ex-partner (in casu de andere ouder van het kind), wiens inkomen in aanmerking wordt genomen voor de inkomenstoets, heeft nagelaten wijzigingen m.b.t. zijn feitelijk gezin door te geven, waardoor na uitbetaling wordt vastgesteld dat de inkomensvoorwaarde niet is vervuld.*
- *Door de houding van en/of de verstoorde relatie met de rechthebbende leerling was de begunstigde niet op de hoogte dat de pedagogische voorwaarden voor de schooltoeslag niet vervuld waren, zoals bijvoorbeeld wanneer de rechthebbende leerling, zonder medeweten van de ouders/begunstigten, zijn studies heeft stopgezet.*

2.3.2. Categorie 2: de personen die deel uitmaken van het feitelijke gezin, het rechthebbende of rechtgevend kind, bevinden zich in een behartenswaardige (fysieke en/of mentale) gezondheidstoestand

In volgende situaties zou bijvoorbeeld tot behartenswaardigheid kunnen geoordeeld worden:

- *De leerling was onvoldoende aanwezig op school door een bewezen ziekte, maar de gewettigde afwezigheid wegens ziekte werd ten aanzien van de school niet vastgesteld door een medisch afwezigheidsattest.*
- *Door een ernstige ziekte van de begunstigde en de zorgbehoefte die daarmee gepaard gaat, heeft hij nagelaten zijn administratie op orde te houden en laattijdig de uitbetalingsactor geïnformeerd over een wijziging in de gezinssituatie.*
- *Ook wanneer er sprake is van een ernstig misdrijf (bijvoorbeeld tienerpooierschap) of een traumatische ervaring voor het kind (bijvoorbeeld onverwacht overlijden in het directe netwerk) kan er sprake zijn van behartenswaardigheid.*

2.3.3. Categorie 3: externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigde betaalde toelagen disproportionele leedverzwaring toebrengt aan de begunstigde

De disproportionele leedverzwaring wordt beoordeeld op basis van de specifieke situatie waarin de begunstigde zich bevindt. Als de terugvordering ook het bijkomende leed en de bijkomende nadelige gevolgen met zich meebrengt voor de begunstigde en niet in verhouding staan door het voordeel dat de terugvordering beoogt.

In volgende situaties zou bijvoorbeeld tot behartenswaardigheid kunnen geoordeeld worden:

- *een woningbrand of een natuurramp zoals een overstroming waarbij de begunstigde al zijn bezittingen is verloren.*
- *een beschermingsmaatregel binnen de jeugdhulp waarbij ingevolge de precaire familiale situatie een jongvolwassene geplaatst werd, zijn beperkte financiële buffer heeft aangewend om een stabiele woonsituatie te creëren.*
- *het overlijden van een kind in de loop van een schooljaar en de terugvordering van het basisbedrag zich zou opdringen (de schooltoeslag wordt niet teruggevorderd – zie Mededeling A/23).*

Voor de beoordeling van het feitelijk gezin in het licht van de criteria, wordt het feitelijk gezin bedoeld zoals dit bestaat in het kader van de sociale toeslag en de schooltoeslag.

3. Behartenswaardigheidsplatform

Er wordt een Behartenswaardigheidplatform opgericht waar alle uitbetalingsactoren samen met een jurist van het team Sectorbeheer van het VUTG een richtinggevend advies zal uitbrengen. De afstanden van schuldvorderingen die meer dan 1.000 euro bedragen worden onderworpen aan een vierogenprincipe (naar analogie van de aanpak van het fraudeplatform).

Het Behartenswaardigheidplatform ziet toe op de eenvormige besluitvorming in de dossiers die aan haar worden voorgelegd. De adviezen en de eindkwalificatie zullen steeds strikt en restrictief geïnterpreteerd worden.

Het platform vergadert tweewekelijks. Zo kan binnen een korte tijdsspanne – na het eventuele onderzoek van de financiële voorwaarde – een antwoord gegeven worden aan de begunstigde(n).

4. Inwerkingtreding

Deze mededeling treedt in werking vanaf 1 januari 2023. Het behartenswaardigheidsplatform start op vanaf dat moment.

(...)”

Betreffende de financiële voorwaarde ‘zich in een onzekere financiële situatie bevinden’ werden door het Agentschap Uitbetaling Groeipakket bij de Toelichtingsnota nr. 19 d.d. 26 oktober 2021 ‘Vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid van de Vlabel-procedure’ volgende administratieve richtlijnen uitgewerkt:

“5.3.2. Zich in een onzekere financiële situatie bevinden

De onzekere financiële situatie van de ontvanger moet een duurzaam karakter vertonen. Dit duurzaam karakter blijkt uit de bewijsstukken die aantonen dat de bestaansmiddelen van het

gezin van de ontvanger⁷⁸ tijdens zes opeenvolgende maanden voorafgaand aan het verzoek⁹ om van de terugvordering af te zien onder de maximumgrens liggen. Op basis van deze gegevens wordt het gemiddelde van de bestaansmiddelen bepaald. Dit bedrag geldt als het basisbedrag om na te gaan of er al dan niet (gradueel) van de terugvordering kan worden afgezien.

Op dit basisbedrag wordt een forfaitaire vermindering toegepast voor:

- de echtgenoot/echtgenote van de ontvanger én;
- de persoon met wie de ontvanger wettelijk samenwoont én;
- de persoon met wie de ontvanger een feitelijk gezin vormt¹⁰ én;
- voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt.

Het bedrag dat wordt bekomen door het basisbedrag te verminderen met de totale forfaitaire vermindering wordt vergeleken met het minimumgrensbedrag en het maximumgrensbedrag. Indien het bekomen bedrag zich bevindt onder de minimumgrens dan wordt er van terugvordering afgezien, op voorwaarde dat de ontvanger te goeder trouw is. Indien het bekomen bedrag zich boven de maximumgrens bevindt, dan kan de uitbetalingsactor niet afzien van de terugvordering. Bevindt het bekomen bedrag zich tussen de minimumgrens en de maximumgrens, dan kan de uitbetalingsactor gradueel afzien van de terugvordering van de onverschuldigde betaling. Bij twijfel kunnen de bestaansmiddelen van het gezin van de ontvanger door een gezinsinspecteur worden gecontroleerd. Dergelijke controle door de gezinsinspecteur is niet nodig wanneer het bekomen bedrag zich boven de maximumgrens bevindt.

<u>Bestaansmiddelen per maand¹¹</u>	<u>Percentage dat NIET Teruggevorderd wordt</u>
tot 1.150,56 EUR	100%
tot 1.214,48 EUR	90%
tot 1.278,41 EUR	80%
tot 1.342,33 EUR	70%
tot 1.406,25 EUR	60%
tot 1.470,18 EUR	50%
tot 1.534,10 EUR	40%
tot 1.598,02 EUR	30%
tot 1.661,95 EUR	20%
tot 1.725,84 EUR	10%
meer dan 1.725,84 EUR	0%
AFTREK	233 EUR/persoon

⁷ "Als bestaansmiddelen worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen (artikel 13, lid 5, Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigen in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid)."

⁸ "Het gezin van de ontvanger wordt bepaald op grond van artikel 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag. Zie hiervoor ook Toelichtingsnota 8 van 3 december 2019 – Vaststelling en de betaling van sociale toeslagen."

⁹ "Indien het verzoek in oktober 2020 wordt ontvangen, moet de ontvanger zijn inkomsten van 6 opeenvolgende maanden, voorafgaand de maand oktober, bewijzen: dus voor de periode van 1 april 2020 tot en met 30 september 2020."

¹⁰ "Zie artikel 1,2", van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag."

¹¹ "Hierna vindt u de bedragen die vanaf 01/09/2020 van toepassing zijn. Deze bedragen zullen in principe jaarlijks op 1 september met 2 % stijgen."

Forfaitaire vermindering voor de echtgeno(o)t(e), wettelijk samenwonende partner of persoon met wie de ontvanger een feitelijk gezin vormt en voor elk kind van het gezin dat gezinsbijslag ontvangt.

Tenslotte wordt het KI gewogen conform artikel 12, lid 2, BVR tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag om te bepalen of de begunstigde in aanmerking komt om van de terugvordering af te zien."

De in deze richtlijn bepaalde bedragen werden op 1 september 2022 en 1 september 2023 als volgt geïndexeerd (cf. Mededeling T5 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket d.d. 12 september 2023 'Indexering van de bedragen vanaf 1 september 2023'):

Gedeelte dat niet wordt teruggevorderd	Grensbedrag 01/09/2022	Grensbedrag 01/09/2023
100%	€1.197,04	€ 1220,98
90%	€ 1.263,55	€ 1.288,82
80%	€ 1.330,06	€ 1.356,66
70%	€ 1.396,56	€ 1.424,49
60%	€ 1.4363,07	€ 1.492,33
50%	€ 1.529,57	€ 1.560,16
40%	€ 1.596,08	€ 1.628,00
30%	€ 1.662,58	€ 1.695,83
20%	€ 1.729,09	€ 1.763,67
10%	€ 1.795,57	€ 1.831,48
0%	meer dan € 1.795,57	meer dan € 1.831,48
Forfaitaire aftrek	€ 243,00	€ 248,00

5.2.3. Toepassing in casu

De Geschillencommissie stelt vast dat verwerende partij in eerste instantie bevoegd is om te beoordelen of er al dan niet van terugvordering van de schuld van verzoekster kan worden afgezien, maar dat er vooralsnog geen beslissing kon worden genomen bij gebreke aan een aanvraag daartoe van verzoekster.

Verwerende partij geeft in haar standpunt gericht aan de Geschillencommissie per e-mail d.d. 8 mei 2024 wel reeds aan dat de situatie van verzoekster als behartigenswaardig zou kunnen worden aanzien, omdat zij zich in de bovengenoemde tweede categorie van behartenswaardigheid zou bevinden daar er een zorgtoeslag voor kan worden toegekend, en verzoekster bijgevolg enkel nog aan de financiële voorwaarde zou dienen te voldoen:

"Haar zoon geniet vanaf 01/07/2021 een zorgtoeslag, hierdoor kunnen we haar in categorie 2 plaatsen.

Indien er voldaan wordt aan de financiële voorwaarde, dan kan de schuld geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden. Mevrouw moet hiervoor een aanvraag tot kwijtschelding bij ons indienen."

Gezien er op heden door verzoekster geen stukken worden voorgelegd die toelaten te beoordelen of er al dan niet aan de financiële voorwaarde is voldaan, besluit de Geschillencommissie dat verzoekster een aanvraag om af te zien van terugvordering bij verwerende partij kan indienen opdat er verder onderzoek naar deze voorwaarde zou kunnen gebeuren.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van verzoekster **ongegrond** is, in die zin dat dient te worden vastgesteld dat er voor
..... geen schooltoeslag kan worden toegekend voor het schooljaar 2022-2023 vermits hij op de laatste schooldag van dat schooljaar niet was ingeschreven in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling en verwerende partij derhalve bij beslissing d.d. 10 januari 2024 terecht is overgegaan tot terugvordering van de aldus ten onrechte toegekende schooltoeslag ten bedrage van € 1.173,24.

De Geschillencommissie stelt verder vast dat verwerende partij meent dat voldaan zou kunnen worden aan de voorwaarde van de goede trouw in het kader van de mogelijkheid om af te zien van terugvordering, in de zin van de bepalingen van artikel 103, § 2 Groeipakketdecreet, en dat verzoekster een aanvraag bij verwerende partij kan indienen met het oog op een verder onderzoek.

Aldus uitgesproken te Brussel op **14 juni 2024**.

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw Anja Hellemans (FONS/VUTG), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens